

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร
กิจกรรมย่อยการสร้างรูปแบบเพื่อเป็นแนวทางสู่การพัฒนาสหกรณ์เข้มแข็ง
(Strong Coop Model : SCM)

๑. เลขที่โครงการ (ศส.๔) ๕/๒๕๖๗

๒. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร
กิจกรรมย่อยการสร้างรูปแบบเพื่อเป็นแนวทางสู่การพัฒนาสหกรณ์เข้มแข็ง
(Strong Coop Model: SCM)

๓. เจ้าของโครงการ สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์

๔. หลักการและเหตุผล

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) ประเด็นการเกษตร แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ได้กำหนดเป้าหมายสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น ซึ่งในปี ๒๕๖๗ กรมส่งเสริมสหกรณ์มีเป้าหมายในการส่งเสริมสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง โดยสามารถรักษาความเข้มแข็งอยู่ในระดับชั้น ๑ ร้อยละ ๘๐ และสามารถยกระดับความเข้มแข็งจากระดับชั้น ๒ และ ๓ ขึ้นสู่ระดับที่ดีขึ้น ร้อยละ ๕๐ โดยที่ผ่านมามีกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ดำเนินการส่งเสริมพัฒนาสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกรให้เป็นสถาบันที่เข้มแข็ง ช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจและสังคม ตามบทบาทภารกิจ อีกทั้งกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ซึ่งแผนปฏิบัติการดังกล่าวได้มีการทบทวนแนวทางการปฏิบัติงานการส่งเสริมสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็งตามเกณฑ์ประเมินความเข้มแข็ง ใน ๔ มิติ ได้แก่ ๑) ความสามารถในการบริการสมาชิก ๒) ประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ ๓) ประสิทธิภาพในการจัดการองค์กร ๔) ประสิทธิภาพของการบริหารงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้รับจัดสรรงบประมาณแผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า โครงการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร โดยมีเป้าหมายในการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อรักษาและยกระดับความเข้มแข็งสหกรณ์ จำนวน ๑,๒๐๐ สหกรณ์ ซึ่งในการขับเคลื่อนเป้าหมายมีกองพัฒนาสหกรณ์ภาคการเกษตรและกลุ่มเกษตรกร ขับเคลื่อนเป้าหมายสหกรณ์ภาคการเกษตรและกลุ่มเกษตรกร ๘๔๔ สหกรณ์ กองพัฒนาสหกรณ์ด้านการเงินและร้านค้า ขับเคลื่อนเป้าหมายสหกรณ์นอกภาคเกษตร ๒๐๐ สหกรณ์ และสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ ขับเคลื่อนเป้าหมายสหกรณ์ภาคการเกษตร ๑๕๖ สหกรณ์ โดยโครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้สามารถรักษาและยกระดับความเข้มแข็งสู่ระดับที่ดีขึ้น รวมทั้งพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้มีการบริหารจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพ

สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหน้าที่ในการพัฒนาบุคลากรสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้มีความรู้ความสามารถทั้งในด้านการบริหารองค์กร การบริหารการจัดการ และด้านธุรกิจของสหกรณ์ ตลอดจนส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์ให้มีความรู้ในการเข้าไปกำกับ แนะนำ และส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อนำพาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรไปสู่ความเข้มแข็ง ดังนั้น เพื่อเป็นการขับเคลื่อนโครงการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกรให้บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัด สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ จึงได้กำหนดกิจกรรมย่อยการสร้างรูปแบบเพื่อเป็นแนวทางสู่การพัฒนาสหกรณ์เข้มแข็ง (Strong Coop Model: SCM) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่อยู่ภายใต้โครงการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร

โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้สหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการภายใต้กิจกรรมย่อยการสร้างรูปแบบเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาสหกรณ์เข้มแข็ง (Strong Coop Model: SCM) มีความเข้าใจเกณฑ์ประเมินความเข้มแข็งและสามารถกำหนดแนวทาง แผนงาน และกิจกรรมที่สามารถจะรักษา พัฒนา และยกระดับความเข้มแข็งของสหกรณ์ ตลอดจนเกิดเป็นแนวทางในการพัฒนาความเข้มแข็งของสหกรณ์และสามารถเป็นต้นแบบให้กับสหกรณ์อื่นต่อไป

๕. วัตถุประสงค์

๕.๑ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมทราบและเข้าใจเกณฑ์ชี้วัดความเข้มแข็งของสหกรณ์และในเรื่องการบริหารงานสหกรณ์

๕.๒ เพื่อให้สหกรณ์กำหนดแนวทาง แผนงานและกิจกรรมที่จะรักษา พัฒนา หรือยกระดับความเข้มแข็งของสหกรณ์ตามเกณฑ์ชี้วัด

๖. ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรม, กลุ่มเป้าหมาย, ระยะเวลาและสถานที่

กิจกรรมที่ ๑ : ประสานงานกับสำนักงานสหกรณ์จังหวัด/พื้นที่ ในพื้นที่รับผิดชอบเพื่อคัดเลือกสหกรณ์เป้าหมายเข้าร่วมโครงการ

ประสานงานกับสำนักงานสหกรณ์จังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ ได้แก่ จังหวัดนครนายก, ปราจีนบุรี, ฉะเชิงเทรา และสระแก้ว เพื่อชี้แจงโครงการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร กิจกรรมย่อยการสร้างรูปแบบเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาสหกรณ์เข้มแข็ง (Strong Coop Model: SCM) พร้อมทั้งร่วมปรึกษาหารือการคัดเลือกสหกรณ์เป้าหมายสำหรับการสร้างรูปแบบเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาสหกรณ์เข้มแข็ง

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่จากสำนักงานสหกรณ์จังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ ๔ จังหวัด, เจ้าหน้าที่ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ที่ ๔ จังหวัดนครนายก

กิจกรรมที่ ๒ : ประชุมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์ความเข้มแข็งสหกรณ์เป้าหมาย ร่วมกับสำนักงานสหกรณ์จังหวัด

เมื่อศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ที่ ๔ ได้สหกรณ์เป้าหมายที่จะเข้าร่วมโครงการจากกิจกรรมที่ ๑ แล้ว ศูนย์ฯ จะนำสหกรณ์เป้าหมายไปวิเคราะห์ความเข้มแข็งแต่ละตัวชี้วัดในแต่ละมิติ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับสำนักงานสหกรณ์จังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อวิเคราะห์สถานะ จุดอ่อน จุดแข็งในแต่ละด้านของสหกรณ์เป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่จากสำนักงานสหกรณ์จังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ, เจ้าหน้าที่ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ที่ ๔, ผู้สอบบัญชีสหกรณ์และผู้สังเกตการณ์ รวม ๑๒ คน ตามกำหนดการ ดังนี้

รุ่นที่ ๑ วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๗ ณ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี

รุ่นที่ ๒ วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๗ ณ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

รุ่นที่ ๓ วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๗ ณ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีสหกรณ์ที่ ๔ จังหวัดนครนายก

รุ่นที่ ๔ วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗ ณ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา

เนื้อหาวิชา ประกอบด้วย

๑) นำเสนอความเข้มแข็งของสหกรณ์เป้าหมาย ตามเกณฑ์ชี้วัดทั้ง ๔ มิติ	๑.๓๐ ชั่วโมง
๒) วิเคราะห์ความเข้มแข็งของสหกรณ์เป้าหมาย ตามเกณฑ์ชี้วัดทั้ง ๔ มิติ (จุดอ่อน-จุดแข็ง)	๑.๓๐ ชั่วโมง
๓) วิเคราะห์ความเข้มแข็งของสหกรณ์เป้าหมาย ตามเกณฑ์ชี้วัดทั้ง ๔ มิติ	๓.๐๐ ชั่วโมง

รวม

๖.๐๐ ชั่วโมง

กิจกรรมที่ ๓ ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนพัฒนาความเข้มแข็งสหกรณ์ ร่วมกับสหกรณ์เป้าหมาย

ในกิจกรรมนี้มีเป้าหมายเพื่อให้สหกรณ์เข้าใจเกณฑ์ชี้วัดความเข้มแข็งของสหกรณ์ และสามารถกำหนดแนวทาง แผนงาน โครงการและกิจกรรมที่จะรักษา พัฒนา หรือยกระดับความเข้มแข็งของสหกรณ์ ตามเกณฑ์ชี้วัดความเข้มแข็ง ระยะเวลา ๒ วัน

กลุ่มเป้าหมาย จังหวัดละ ๒ สหกรณ์ ๆ ละ ๓๐ คน ประกอบด้วย ๑) คณะกรรมการดำเนินการ และ สมาชิกชั้นนำของสหกรณ์เป้าหมายแห่งละ ๒๐ คน ๒) ฝ่ายจัดการสหกรณ์ ๓ คน ๓) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ประจำจังหวัด ๒ คน ๔) เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน (ศูนย์ฯ) /วิทยากร/ผู้สังเกตการณ์ ๕ คน

กิจกรรมที่ ๔ ประสานงานและติดตามประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์เป้าหมาย จังหวัดละ ๒ สหกรณ์

ประสานงาน/ลงพื้นที่ติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงาน/โครงการของสหกรณ์เป้าหมายร่วมกับสำนักงานสหกรณ์จังหวัด

๗. วิธีการอบรม ใช้วิธีการบรรยาย อภิปราย และแสดงความคิดเห็น

๘. งบประมาณ

งบประมาณจากแผนปฏิบัติงานและงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ (ฉบับสมบูรณ์) แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า โครงการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร กิจกรรมหลักส่งเสริมและพัฒนาเพื่อรักษาและยกระดับความเข้มแข็งสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร จำนวน ๑๙๐,๕๖๐ บาท (หนึ่งแสนเก้าหมื่นห้าร้อยหกสิบบาทถ้วน) ค่าใช้จ่ายทุกรายการสามารถจ่ายได้ภายในวงเงินที่ได้รับอนุมัติตามรายละเอียด ดังนี้

กิจกรรมที่ ๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์ความเข้มแข็งของสหกรณ์เป้าหมายร่วมกับสำนักงานสหกรณ์จังหวัด

รายการ	จังหวัด	อัตรา	จำนวน	จำนวนคน	งบประมาณ
๑. ค่าอาหาร	๔	๑๕๐ บาท/มือ	๑ มือ	๑๒	๗,๒๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม	๔	๓๕ บาท/มือ	๒ มือ	๑๒	๓,๓๖๐ บาท
งบประมาณรวมทั้งสิ้น					๑๐,๕๖๐ บาท

หมายเหตุ : ทุกรายการสามารถจ่ายได้ภายในวงเงินที่ได้รับอนุมัติ

๙. ผู้รับผิดชอบโครงการ

ที่ปรึกษาโครงการ	อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
ผู้อำนวยการโครงการ	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์
ผู้บริหารโครงการ	ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ที่ ๔
เจ้าหน้าที่โครงการ	เจ้าหน้าที่ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ที่ ๔

๑๐. ตัวชี้วัด

๑๐.๑ เชิงปริมาณ

- ผู้เข้ารับการอบรมทราบและเข้าใจเกณฑ์ชี้วัดความเข้มแข็งของสหกรณ์ ๘/๒๔๐ (สหกรณ์/คน)
- สหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการมีการกำหนดแนวทาง แผนงานและกิจกรรมที่จะรักษา พัฒนา หรือยกระดับความเข้มแข็งของสหกรณ์ตามเกณฑ์ชี้วัด เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของสหกรณ์ ๘ สหกรณ์
- ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เรื่องความเข้มแข็งของสหกรณ์เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๔. ผู้เข้ารับการอบรมมีแผนการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาความเข้มแข็งของสหกรณ์ หลังการอบรม ร้อยละ ๑๐๐

๑๐.๒ เชิงคุณภาพ

๑. สหกรณ์สามารถรักษาความเข้มแข็งอยู่ในระดับชั้น ๑ และ/หรือยกระดับความเข้มแข็ง ชั้น ๒ และชั้น ๓ สู่ระดับที่ดีขึ้น
๒. มีแนวทางการพัฒนาความเข้มแข็งของสหกรณ์ในรูปแบบของการรักษาความเข้มแข็งและ/หรือ การยกระดับความเข้มแข็ง

๑๑. การประเมินผล

๑๑.๑ การประเมินผลระหว่างการอบรม

- การประเมินผู้เข้ารับการอบรม ได้แก่ การประเมินความรู้ก่อนและหลังการอบรม การทำกิจกรรมระหว่างการอบรม ผลการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น
- การประเมินความพึงพอใจ

๑๑.๒ ติดตามการนำไปปฏิบัติของผู้เข้ารับการอบรมหลังเสร็จสิ้นโครงการ

- การติดตามหลังเสร็จสิ้นโครงการ ๓ และ ๖ เดือน

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๒.๑ สหกรณ์ได้รับการพัฒนาความเข้มแข็ง

๑๒.๒ ได้รูปแบบแนวทางในการพัฒนาความเข้มแข็งของสหกรณ์และสามารถเป็นต้นแบบให้กับสหกรณ์อื่นต่อไป

ตารางการฝึกอบรม

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร กิจกรรมย่อยการสร้างรูปแบบเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาสหกรณ์เข้มแข็ง (Strong Coop Model : SCM)
กิจกรรมที่ ๒ : ประชุมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์ความเข้มแข็งสหกรณ์เป้าหมายร่วมกับสำนักงานสหกรณ์จังหวัด และสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์

เวลา วัน	๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.		๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.
	นำเสนอความเข้มแข็ง ของสหกรณ์เป้าหมาย ตามเกณฑ์ชี้วัดทั้ง ๔ มิติ	วิเคราะห์ความเข้มแข็งของ สหกรณ์เป้าหมาย ตามเกณฑ์ชี้วัดทั้ง ๔ มิติ (จุดอ่อน-จุดแข็ง)	รับประทานอาหาร กลางวัน	วิเคราะห์ความเข้มแข็งของสหกรณ์เป้าหมาย ตามเกณฑ์ชี้วัดทั้ง ๔ มิติ (จุดอ่อน-จุดแข็ง)

หมายเหตุ : อาหารว่างและเครื่องดื่ม ช่วงเช้า เวลา ๑๐.๓๐ - ๑๐.๔๕ น. และ ช่วงบ่าย เวลา ๑๔.๓๐ - ๑๔.๔๕ น.